

յարգն: Հայ գրականութիւնը բնաւ պիտի չի տուէ, եթէ ողորմելի թերթերն խամրին, անհետանան ընդ միշտ: Բայց երբ կը տեսնէ օրէ օր խեղճ թերթերու բազմացումն և լաւերուն նուագումն, այդ մեծ հարուած մըն է, որ կը խախտէ Հայ գրականութեան կարեւոր շէնքը: Արտասահմանի մէջ «Նոր-կեանք», «Բանասէր», «Համայնարան», «Անահիտ» նոր հանգէսներ են, որոնց շնչասպառութեամբ հրատարակւին յայտնի նշան մըն է պարտ ու պատշաճ վարձատրութիւն մը չի գտնելին: Մանօթ գրագէտներ Յ. Շահնազար, Տ. Կոմսարական, Ս. Պարթեւեան, Ս. Գարբէկեան, Տ. Ս. Տիւսար, Տ. Սիպլի, և այլն որոնք սկսան Հայ լրագրութեան նոր և յառաջադիմական գոյն մը տալ, երկար չի տեւեց իրենց գործունէութիւնը, լքան, Հեռացան գրական ասպարէզէն, և քաջալերութեան և վարձատրութեան պակասն նախճիրներ գործեց:

Այն օրէն որ գրագէտ կոչուելու արժանաւոր գործիչ մը գրիչը ձեռք կ'առնու՝ Հայրենի գրականութեան զարգացման աշխատելու, սատարելու, մի և նոյն օրէն Պէշկիթաշլեանի անասուգութեան, այն զաղաւթարական ու տխուր ոգին՝ իր գրասեղանին առջև կը կանգնի, կը յիշեցնէ ասպալային հոգն և մտատանջութիւնը, և այն է որ կը ջախջախէ կը լքանէ խեղճ գրական նահաւատկները, որոնք ազգին պակսին կ'արժանանան՝ երբ արիարար կը տուան նոյն ասպարէզին մէջ մինչեւ իրենց գեղեցիկ վերջալոյսին խաւարումն:

Հ. Ս. ԵՐԵՄԵԱՆ

~~~~~

ՄԱՍԻՍ շաքանմաներն ազգային, գրական, քաղաքական եւ գիտական: Արտոնատէր՝ Կ. Ս. Իւմիւհեան: Խմբագիր — Տնօրէն՝ Տիգրան Արփիարեան: Տարեկան բաժանորդագին 12 ֆրանք, թրղմատարի ճախը միասին:

Հասցէ՝ Կ. Պոլիս, Ղալաթիս, Նորատոռն-կեսն խան:

ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԲ

ԼՈՒՍԱԿՈՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

(շար. տես էջ 401)

ՏԱՐԻՆԵՐՈՎ կ'երեւի այս կուսանաց յայլ և այլ կողման շայց գեղերին և ցրուին. յարեւմտեան կողմ՝ Թողլով զՄանի յեկեղեցաց գաւառի, ի հիւսիսակողմ՝ զՆոնէ, որ կ'ըլլայ քարոզիչ Վրաց. այսպէս հարկ է որ ուրիշ կողմեր այլ թողուած ըլլան, և միայն իրենց կէսն միաբան գտուին իրենց նահատակութեան տեղում՝ ի կեդրոն Արարատայ: Միայն հարաւային շայց կողմերում կենալն և շրջին աւելի ծանօթ է. և թէ ոչ ուղղակի յեղեւիտ եկած են հօն՝ այլ յարեւմտեան շայց. կամ երկրորդ անգամ եկած են այս կողմ, ի գաւառն Բզնտանաց, ի ոսկման անուանի խոյս քաղաքի, ուր յետոյ իրենց կեցած տեղին՝ Ս. Գրիգոր վայելուչ եկեղեցեակ մի կանգնեց, և ըստ իր սովորութեան՝ խաչ մի շինեց, և տեղի այլ կոչուեցաւ Ս. Խայ: — Աստի՛ վանայ ծովուն արեւմտեան եզրքը պատելով՝ եկանկեցանի թոյսի, ինչուան հիմայ ծանօթ տեղ. — աստի՛ գէւ յարեւմտեան հարաւ կու գան՝ ի գաւառն Մոկաց, և կենան ատեն մի այն տեղ՝ ուր յետոյ Ս. Գրիգոր վանք մի հաստատեց, որ նոյնպէս Ս. Խայ Մոկաց կոչուի, և անուանի ուխտատեղի մի ըլլայ ի ԺԺԱ դարս, և Գր. Նարեկացւոյ ատեն պայծառ շինութեամբ զարդարեալ և հռչակեալ: Թէ այս տեղ և թէ քիչ մ'այլ հեռու՝ Կէս կամ Կրճատ կոչուած տեղ մի՛ շատ նեղութիւն և հալածանք կրեն կուսանքն, քրմաց և զանոնք զրդող դիւաց ազգամար. բայց Գայիանէ իր խաչովն և իրեն Հետ Հոգեղ քահանայքն՝ Դանիէլ և Եսայի, աղօթիւք և օրհնութեամբ՝ հալածանք զանոնք. որք արգել կ'ըլլային մեր